

IRODALOM FEKETTENT FEHÉREN

Irodalmi és kulturális folyóirat

Szabó Eszter Helka felolvasás közben

SZABÓ ESZTER HELKA ÍRÁSAI

A Vizuális Pedagógiai Műhely kiadványa – 2019/04. szám

Szabó Eszter Helka a Bory-várban

SZABÓ ESZTER HELKA BEMUTATKOZÁSA

Szabó Eszter vagyok. Édesanyám példáját követve én is könyvtáros lettem. Közel 35 éve dolgozom különböző könyvtárakban. Tizennyolc éves koromig a Balaton északi partján, Révfülöpön éltem. A tóhoz való kötődésem miatt vettem fel - mostani lakóhelyemen, Debrecenben - a Helka utónevet, ill. azért is, hogy ne keverjenek össze a többi Szabó Eszterrel.

Irodalommal talán többet foglalkoztam az átlagosnál, de nem eleget. Rengeteg tanulnivalóm van még! Munka és család mellett ezt úgy próbálom megvalósítani, hogy nyaranta a hajdúböszörményi írótáborokban veszek részt, ill. csatlakoztam az Élő Irodalom - Élő Könyv Műhelyhez, legutóbb a Verslistához. Igyekszem részt venni a Verslista pályázatain. Sokat tanulok a hetente megrendezésre kerülő irodalmi játékaikon alkotótársaimtól.

Húszéves korom óta írogatok az asztalfióknak. Most már úgy érzem, több értelme lenne írásaimnak akkor, ha azokat mások is olvasnák. Tapasztaltam, hogy egy-egy jó könyv segíthet a nehézségek elviselésében, közelebb vihet a problémák megoldásához. Hiszek az irodalom gyógyító erejében. Verseimet, prózáimat az élet írja. Ebben a folyamatban én csak a krónikás vagyok. Szeretnék hiteles krónikás lenni! A kitalált, fantázia által teremtett világok, továbbá a nyelvi játékok is közel állnak hozzám.

Válogatásomban sokféle műfajú szöveget talál az olvasó. Jó olvasgatóst kívánok!

Szabó Eszter

SZABÓ ESZTER HELKA ÍRÁSAI

Csalfa rigmus

Aranyfüst eltűnő. Bennem hal meg az idő.
Ezüstég mozdulatlan. Szó, maradj mondhatalan!

SZERELEM, CSALÁD

Cirógatás

Ujjam bejár most
ungot-berket, öled. Zúg
véred vízesése.

A Teca szeretője

A mérnök úr megrázta a baktert, mint Krisztus a vargát.

- Miket terjeszt maga itt rólam a bunkó falusiaknak? - üvöltötte kivörösödve.

- Nem bunkók! Maga az, uram! Tanult ember létére így beszél rólunk? Csak annyit mondtam, amit mások is láttak. A Teca szeretője vetkőzött le meztelenre a sínek mellett, annyira részeg volt. Képzelve, még az alsógatyáját is gondosan összehajtogatta, úgy fektette rá a kavicsra! Lallival, az udvarossal ketten ráncigáltuk el onnan. Mondtam is odahaza az asszonynak, hogy fekete hajú volt a fiatalember, sápadt arcú és olyan sovány, hogy kilátszott minden bordája. Bizonygatta az asszony, hogy „a vetkőzős” csakis István lehetett, a festő, a Teca szeretője. Járt nála

néhányszor a vegyesboltban. Mindig csokoládét kért az asszonytól, amin csodálkozott is, mert a Teca, az aztán vigyáz az alakjára!

- Maga barom, hát én így nézek ki? - kérdezte vehemensen az alacsony, izmos testalkatú, barna kefefrizurás Kálmán.

- Csokoládét sem zabálok - tette hozzá, most már egy kicsit higgadtan.

- Hát akkor maga volna a mérnök? - kérdezte Józsi, a bakter elkerekedett szemmel.

- Tavaly végeztem a Műegyetemen. Tegnap végre kaptam egy állást Miskolcon, a gépállomáson. Ebben a porfészekben meg maga itt a rossz híremet kelti!

- Kérem, a mi falunk nem porfészek! Hát tehetek én arról, hogy a Tecának két szeretője van? Az asszony azt mondta, hogy újabban valami mérnökfélével is jár, aki nagyon fenn hordja az orrát. Láttam én is azzal a hórihorgas, holdkóros alakkal a Tecát. Szentül azt hittem, ő a mérnök úr. Hát én honnét tudtam volna, hogy a Teca szeretője most melyik?

- Rólam terjesztik mégis, nem arról az... Istvánról - tette hozzá szomorúan Kálmán. Aztán hirtelen egy mentőötlete támadt.

- Tudja mit, bakter úr? Ezentúl mondja azt mindenkinek, hogy a legújabb szeretője a Tecának, aki levetkőzött, az valamilyen... hm... legyen Csaba a neve! Hadd gondoljanak a falusiak arról a szemét lányról, amit csak akarnak! Legyen Csaba a Teca új szeretője!

- Felőlem akár az ördög öregapja is lehet... - vont a vállát Józsi, majd megemelte a hangját -, de én nem hazudok, tudja-e! Mi van, hát a Csaba már a harmadik?

Magában meg azt gondolta, hogy mégis igaza volt a nejének, Zsukanak: ez a Kálmán tényleg beképzelt, hát higgyék csak a faluban, hogy ő vetkőzött! Jól jár a Teca, ha a kettő közül mégis a festőt választja, ahhoz húz a szíve, mondta a Zsuka is. Józsi most olyan jámboran bámult a mérnökre, akár egy birka. Kálmán vigyorogva rázott kezét a bakterrel. Eszébe jutott, hogy még be sem mutatkoztak egymásnak. Egy cseppet sem bánta!

Illataid

Időutazásra csábít a csésze, ahogy a finom illatok,
a fahéj és a bergamott kart karba öltve táncolnak körbe.
Számban a kárhozat méze.

Ha akarom, illatod vanília, hűvös menta, keserű gyömbér.

Szemed kútja áfonya. Ne lássak a mélyére!

Elég, ha teámat kavaram. Beleájulok ízébe.

A tegnappal mosolyod csillagánizsai keverednek.

Holnapután indul a géped. Magammal vinném
ezt a képet, mint Mallory. Talán feljutott a csúcsra.

A Himaláján nincsenek illatok.

A tárgyakat felissza az idő.

A szerzetesek teáznak. Köztük ülök én is.

Szürcsölöm a szálas, fekete teát. Darjeeling.

Kezemben imamalom.

Százszor kipörgetem, hogy imádlak.

Szerelmünk üres filtertasakját gyűrögetem.

Csend

A levegő millió porszemcséje gombóccá dagad számban.

A szó elnyúlik az elme vánkosán. A gondolat megpihen

ujjaim tövéén, és berendezkedik, mintha otthon engedné ki

az aznapi gőzt. Kérdéseidre nem jön válasz, csak a

kitágult pupilla közvetíti kínjaim. Közted és köztem

függőhíd feszül. Mindkét oldalon csipkés hegyek.

Alattad szurdok és vízesés robaja, de te nem hallod.

Kezedben bambuszrúd két végén a véleményed. Kialudt

a szó egyetlen lámpása. Csusszan egyet előre a lépted.

Várom, hogy ideérj. Kettőnknek szűk ez az út. Most úgy

érezem, a kozmosz is egy alagútba tart. Fénynyaláb ölel.

Zokogsz legbelül. Lárvaarcod rám vetíti az éjszaka.

Gó

Ölni szerettem volna, nem védekezni!
Beszorultam két fehér kő közé. Haldoklom.
Meg akartam szerezni azt a sarkot,
bekeríteni az egyik fehér követ.
Fogyjon el mind a négy élete!
Száradjon ki az az egy szeme!
Elegánsan megfognám és leemelném a tábláról.
Halott, fehér kő. Őslény utolsó példánya.
Mégsem tudom megtenni.
Falat húzok: megátkozott Déva várát.
Rakom, rakom a köveket, a feketét sorba.
Alakzatom a semmibe vezet. Let's go!
Üres a tábla közepe.
Minden tér a tiéd.
Fehér köveiddel átvágtad falamat:
hallgatásom szégyenfoltjait.
Észre sem vettem hátbatámadásod!

Kalocsai

Kalocsai szomorú lilába bújva észrevétlen maradok.
Írták valamelyik pletykalapban: ilyen motívumok vannak
a hollywoodi sztárok blúzain. Divatba jöttünk, babám!
Az én pólómat géppel hímezték. Gyanítom, ez is kínai.
Az árus keresi az XL-es méretet.
Kalocsai réteken sétálnék veled.
Rohannánk lilák, sárgák, zöldek, pirosak, kékek között.
Tudom, hogy nem lehet.
Nézd, egy inda a bokádra tekeredett!
Leszaggatnám. Mutatod, hogyan kell óvatosan lefejtteni.

Csodálom ezt benned: a gályarab-türelmet.
Átölelsz kacskaringós testtel.
Térdedben felnyög a protézis.
Mára ez a szomorú lila maradt.
Látod, megbarátkoztam ezzel a színnel.
Tudod, ez most a legújabb divat, a szomorú pamukos.
Az árus még mindig kotorász.
Ez a halállila ijesztő valahogy.
Elbambultam. Fizessen, asszonyom!

Adriai kagyló

Anna egy nyolcéves forma kisfiúval találkozott a liftben, a tizediken. A gyerek egyedül támaszkodott a lift falának. Még ennél is feltűnőbb volt az óriási, degeszre tömött, piros bőrönd. Majdnem a kisfiú nyakáig ért. A gyerek a felhúzott fogantyúval küszködött, no meg a bőrönd súlyaival, amit a gravitáció vésszesen tolt az apró test irányába.

- Hova készülsz azzal a nagy bőrönddel? - kérdezte Anna, miközben automatikus mozdulatokkal választotta el a fiúcskát a gigászi súlytól. Emlékezett, hogy nemrég költözött az egyik emeleti lakásba ez a család. Úgy rémlett neki, mintha egy kisebb testvére is lenne a gyereknek.

- Már megint eltévedtem... Anyáék tegnap külön mentek - kezdte elgondolkodva, majd szinte mellékesen fűzte hozzá az utóbbi mondatot, aminek mintha lenyelte volna a végét.

- Most hová mégy? - faggatta tovább Anna, aki - szombat lévén - a debreceni piacra készült. A fiaira Piroska, a volt férjének a húga vigyázott ilyenkor, hogy valamikor a gyerekeit egyedül nevelő anyuka is tudjon „szusszanni” egy kicsit. Ekkor vette észre, hogy valamit szorongat a kezében a gyerek. Olyan erősen markolta azt a valamit, hogy már-már kifehéredtek az ujjacskái.

- Mi az ott a kezében? - kérdezte Anna.

- Kincs! - vágta rá a kisfiú a világ legnagyobb természetességével.

- Miféle kincs?

- Á, csak egy kagyló az Adria partjáról - mondta, s mintha még egy halvány mosoly is végigszaladt volna az arcán. Aztán újra elkomorodott, úgy folytatta:

- Tudod, akkor még minden rendben volt. Olyan jókat játszottunk ott mi, négyen! Tudod, micsoda gyönyörű volt a tenger? - sorolta vég nélkül. Anna sosem látott még tengert, csak könyvekben és filmekben, de azért megpróbálta elképzelni. A volt férje éjt nappallá téve gürcölt abban a kft.-ben, ő meg a postán. Csodálkozott is, hogy szép emlékek nélkül rohant el még az a hat röpké év is, amit együtt töltöttek. Erre a lakótelepi odúra kellett a pénz, hát most itt van! Még hogy kincsek!

Egyre beljebb szorultak a liftben, ahogy szálltak ki- és be az emberek az egyes szinteken. A kislány közben átnyújtotta neki a kagylót. Nézegesse ő is! Annának eszébe jutott, hogy a gyerek még mindig nem felelt a legelső kérdésére. A fiú mintha csak olvasott volna a gondolataiban, mert magától rákezdte:

- Sajnos olyan országba megyünk, ahol nincs tenger. Ez a kagyló marad hát az egyetlen kincsem - tette hozzá szomorúan.

- Talán Svájcba készültök - mondta szórakozottan Anna.

- Miből találtad ki? - kérdezett vissza ámulva a kislány.

- Én... véletlenül eltaláltam... - szabadkozott zavartan, kissé szégyenkezve a nő, majd, hogy megvigasztalja a gyereket, gyorsan a kezébe nyomta a kagylót, majd ezt mondta:

- Svájcban is vannak ám kincsek, tudod-e? Csodálatos köveket gyűjthetsz, olyanokat, amilyenek nincsenek máshol... meg fantasztikus csokipapírokat - toldotta meg.

Most vette csak észre Anna, hogy leértek a földszintre. A súlyos bőröndöt kirángatta a liftből. Hogy lehetett ezt a gyereket magára hagyni ezzel a förtelmes bőrönddel? Nem volt ideje elmélkedni, mert az apa, karján a fia kabátjával, mellette egy másik, még nagyobb bőrönddel, vállán utazótáskával már türelmetlenül toporgott.

- Na, végre, hogy előkerültél! Gyerünk gyorsan, nehogy lekéssük a repülő! - azzal szélsébesen a fiára adta a kabátot, sálát, sapkát. Anna el-

szégyellte magát: fel sem tűnt neki, hogy március 24-én, a csípős, hideg tavaszban kabát nélkül van ez a gyerek. Ekkor vette csak észre a kagylót a földön.

- A kincsed! - kiáltott utánuk, majd a kisfiú kezébe nyomta, gombóccá gyúrva ujjacskáit. Az apa még mormogott valami köszönömöt, aztán sodródtak kifelé a tömeggel.

Anna a villamosba lépve elhatározta, hogy mától vége az önsajnálatnak! Igenis bebizonyítja, hogy egyedül is képes lesz boldog gyermekkort varázsolni a fiainak! Az adriai kagylóra gondolt. Ha nem is az Adriáról, de nekik is lesznek majd kincseik. Minden tőle telhetőt megtesz azért, hogy a fiai szeressék ezt a várost! Azokat a kincseket mind-mind Debrecenben, vagy a város közvetlen környékén gyűjtik majd össze.

Boldogság

Kristályüveg-csengésű minden pillanat.
Arcom előtt lehelet-falak omlanak.

Valami mélység

Utálom ezt a szakadékot. Elveszejt.
Mélyén méregzölden fortyognak a titkok.
Örök összeesküvők. Jelenemet aláássák
a mohos kövek szégyenfoltjai. A csermely
gyér vize nem mos tisztára. Azok a bővizű
patakok csak az emlékezetben rohannak
a tenger felé. Akkor még voltak álmaim.
Azt hittem, optikai csalódás a kövek küzdelme
a felejtés vízmosásában. Hiába átlátszó,
tudom, hogy sáros az alja a szóbeszédnek.
Ez a mélyedés most mégis megigézett.

Beleszédülök, érzem, aztán fölébredek
egy tisztáson. Elindulok, mint Aliz,
hogy önmagamra találjak. Megbirkóznék
az óriás csigával és az összezsugorodott
tölgyfákkal. Átlépnék a feneketlen patakon.
Ha elkísérnél, téged cirógatna a mohák
bársonya. Magányom jaját elnyeli a
vízfolyás hangja. Ásít a tölgyfa.
Kibuggyan a patakmederből a kövek keble.
Utálom ezt a szakadékot. Életzabáló.

HÉTKÖZNAPOK

Tanévkezdés

Szeptember. Csupa „e”.
Berregős ébredés.
Stressz, izgalom, rohanás.
A nyár utolsó simogatásával bőrödön
izzadó tenyerét érzed.
Szemében szorongás.
Anya, ne hagyj magamra!

Hajnal a vonaton

a cápauszonyos égen elsiklik előttem a világos minden aranyhala ma sem
lesz senki aki megválthatna

a mélytengeri kéken átszivárog a legelső fénypászma szélessávja még
nincs elég ereje egy kicsit feljebb úszni még mindig fázom még nem bo-
rítják arcom a mai nap hínárjai siklunk lassan egy földöntúli kékben azt
hiszem

ott lebegsz velem te is egymásra torlódó tegnapok felfúvódott
vízihullái a platánok kiválnak a szürkületből
ébredzek újra megfeszülnek izmaim megkezdem mindennapos küzdel-
mem az oxigénért már legyűrt engem a reggel halványszürke bálnateste

Lakótelepi tavasz

a háztömbök alvó óriások a szürkék közül kivillan a kék
az erkélysor felolvad a kelő Naptól mint a fagyalt forró
nyarakon a földön fénykígyó kúszik gaz éledezik mint
amikor a részeg a szemközti kiskocsmából tántorog a
negyedik magányába a szervizút pocsolóit kortyolják
komondormeleg kutyanyelvek a betonházak tövéénél kinő
az ibolya nincs ki leszakítsa hiába járkal föl-le annyi
idegen a legnagyobb hókupac haldoklik a járda tövéén
hidegen tetején veréb ágaskodik ő elégedett mert áttelelt
senki sem tudja ezen a télen hány ember fagyott meg
egymásnak ellentmondanak a statisztikák mindenki a
tavasztól várja a kifényesedést az arcizmok merevsége
mégsem változik

Az akácfa halála

Csendembe láncfűrész robaja rondít.
Koronám tartja magát, de meddig még?
Törzsem jajgat, ahogy a fogak marnak.
Vérem, ha volna, most üvöltene a Holdra.
Tekergőznék, csavarodnék, vergődnék.
Nem bírok. Egyenesnek teremtettek.
Itt nőttem fel. Elszívták az évek nedveim.
Gyökereim foglya vagyok. Gályarab.

Eladó telek

Hiába várok feltámadásra.
Apokalipszis készül helyette.
Reng a Föld, remeg a lélek.
Mályvaszínú a cseresznyevirág.
Arcom gödreiben féltés bújik.
Tudom: ez a tavasz is átver.
Csókjaikat másnak szánják a fák.
Elárvult kertem újabb vevőt csábít.
Pirul a Nap. Nincs, aki öntözzön.
Pereg fáim könnye. Hajnal riad rám.

Kórósors

Örök hűségedet itták a Nagytemplom falai.
Rekkenő hőség volt odakint, virághervasztó.
Derékba tört az az ősz mindkettőnket.
Ördög vágott el a gyökereimtől hirtelen.
Gurulok kopár kórók közt, egyre tovább.
Szél kócolja magányomat, szél szórja magvaim.
Ezerszer védtem őket levél-lándzsáimmal.
Kosárkává görbültek karjaim értük.
Érted hömpölyög a kápolnában a zsoltár.
Riogató szélkerék lettem - primitív játék.

Leltárhiány

Amikor a legelső jeleket észrevette, akkor kellett volna szólnia. Akkor, amikor az az ötszáz forint hiányzott a kasszából. Andi arra is emlékezett, amikor azt a szalámirudat előkapta a pultból. Gyanúsán könnyű

volt. Habszivaccsal tömték ki a közepét. Azon a napon Ivett váltotta. Zsó a kasszánál volt, mint mindig. Aznap ketten zártak. Andi máig sem tudja, hogy Zsó szól-e az ötszázás miatt. Feltehetően nem. Ő is mindenről hallgatott. Már bánja, hogy nem mondta meg Gábornak, a főnöknek, hogy hiányzik a pénz. Nem említette a szalámit. Minden az apró dolgokkal kezdődik.

Amikor már ötezer forint hiányzott, azt szóvá tette. Akkor is Ivett volt mellé beosztva, így őrá fogta a hiányt.

- Csúnya dolog a vádaskodás, Andrea! - jegyezte meg Gábor. Cinikus vigyor ült ki a férfi arcára. Végigmérte Andit, majd magára hagyta. A lány akkor ezt így érezte. Minden maradt a régiben, egészen a harmadik hónapig, amikor tízezer forint hiány keletkezett.

- Nem bírom tovább! - üvöltötte Zsó. A negyvenes asszony egészen kivörösödött. Már nehezen szedte a levegőt, úgy folytatta:

- Esküszöm, szólok Gábornak, hogy rúgja ki Ivettet!

Ezzel Andi is maximálisan egyetértett. Másnap Juli, aki Andi másik váltótársa és egyúttal legjobb barátnője volt, széttárta a karját:

- Nem fog menni, Andi! Tudod, Ivett Gábor szeretője - tette hozzá széles mosollyal.

- Utálok a szennyes fantáziádat! Neked mindenről csak „az” jut az eszedbe! - korholta Zsó és Andi szinte felváltva.

- Na, csajok, miben fogadjunk, hogy igazam van? - hencegett Juli. Társainak elment a kedve a választól.

Újabb év telt el, ezúttal lopások nélkül. Andi továbbra is utálta a „mindent jobban tudó” Ivettet. Nem múlt el úgy nap, hogy Ivett ne oktatta volna ki a többieket. Gábor azzal bízta meg Andit - immár a kis bolt helyettes vezetőjét -, hogy hétfőn, nyitás előtt rendezze át a kirakatot. Tegye ki az új táblát is az akciókról. Az utasítást Ivett is hallotta. Hétfőn ő volt a „reggeles” Andival.

Andi hétfőn hajnali ötre érkezett. Meglepetésére Ivett már ott tett-vett a kirakatban.

- Szia, Andi! Gondoltam, megcsinálom az egészet, mert szeretnék örömet szerezni neked - mondta széles, kissé erőltetett mosollyal.

- Vedd le rögtön azt az idéetlen plüsscicát a gombolyaggal a konzervek tetejéről! Tömény giccs! Elég az a bábu, a tüsihajú, szeplős fiúcska az ártábla tetejére - utasította Andi.

- Majd meglátjuk, mit szól ehhez Gábor! Ő a főnök, nem te! - szájalt Ivett.

Andi szólni sem tudott. Biztos volt benne, hogy Gábor első dolga lesz őt, a boltvezető-helyetteket leteremteni. Ivett már hívta is a mobilján a férfit. Gábor egy óra múlva érkezett, azaz pontosan hat órára, a nyitásra. Felpaprikázva a kirakattól szakadatlanul kiabált:

- Mi ez a giccsparádé? Andrea, hogy tűrhet el maga ilyet!?

Andinak várnia kellett, amíg Gábor lenyugodott, bár ehhez a törzsvásárlók is hozzájárultak. Mikor végre eljött az ideje, elmesélte Gábornak, hogy ez az egész Ivett magánakciója volt. A másik lány még mindig azon értetlenkedett, hogy miért nem tetszik Gábornak „az az édes plüsscicuska”.

Egy hét múlva Gábor mégis rászánta magát, hogy kirúgja Ivettet.

- Ivettnek kiadtam a teljes évi szabadságát. Ne is lássam többé azt a hülye nőt! - kommentálta a férfi. Mégis lehetett köztük valami - gondolta Andi. Azon gyötrődött, hogy talán nem kellett volna másfél évet elvesztegetnie egy „szarkával”. Mindenkinek jobb lett volna, ha előbb szól. Zsó sem borult volna ki. Ivett miatt kár volt minden nap remegő gyomorral bemenni a munkahelyére. Ráment az egészsége arra, hogy nem szólt. Belépett mobilon a Google Drive-ba, és megosztotta a nap-tárjában a barátjával, Csongorral a gyomortükrözése időpontját.

A stukker

Dani meglepődött, amikor a tulaj, Krisztián odaült az asztalukhoz aznap este. Lassan egy éve, hogy a három haverjával esténként beülnek ebbe a presszóba. Kiskorúak lévén csak kólát iszogatnak. A sok duma mellett egyetlen üveg kólán elvannak egész este. Dani NyEK-es (nyelvi előkészítő) osztályba jár egy elitgimnáziumban, de pokolian unja. A ha-

verjai idősebbek. Fecó szakmunkásba jár, utolsó éves. Bútorasztalos lesz. A „bőrös Milán” egy művészeti szakgimnázium növendékeként leendő bőrdíszműves, a „kütyübolond”, Tomi meg 11. osztályos egy műszaki szakgimnáziumban, szóval válogatott társaság.

A tulajt jóformán csak rohanni látták eddig, de azért mindig odaköszönt nekik. Dani utálta Krisztián lárvaarcát, amely soha, semmilyen érzelmet nem tükrözött. Olyan volt most is, mintha egy álarc lenne rajta, méghozzá olyan álarc, ami valósággal ráégett a bőrére - Dani legalábbis így képzelte. Mind a négy szempár Krisztiánra szegeződött.

- Szép, gyerekek, hogy itt ücsörögtök minden este, de abból nekem semmi hasznom - kezdte Krisztián ugyanazzal a fapofával, amit eddig is láttak. A fiúk a vállukat vonogatták. Lopva sandítottak a másikra.

- Lehet, hogy azt hiszitek, dől hozzám a lé, de tévedtek - folytatta Krisztián egy kicsit emeltebb hangon. Ugyanaz a lárvaarc, mint mindig - állapította meg magában Dani.

- Miért, talán anyagi gondjaid vannak? - kérdezte cinikusan Milán. A többiek aggódva néztek barátjukra, akiről tudták, hogy sosem tesz lakatot a szájára.

- Nincsenek - felelte higgadtan Krisztián, majd a mellényzsebéből előhúzott egy apró revolvert, úgy folytatta -, de ez azért mindig nálam van, csőre töltve. A biztonság kedvéért.

Dani észrevette, hogy Krisztián szemében hideg, kék fény csillan. Arca azonban továbbra is közömbös maradt. Olyan ez a fickó, mintha érzelmei sem lennének - gondolta Dani. Milán továbbra sem bírt magával.

- Mi van, ha robbantanak? Akkor aztán nálad lehet a stukker!

- Még az is lehet, hogy egy kigyúrt alak leteper, aztán a saját stukkeroddal lő agyon - kapcsolódott be Fecó is a beszélgetésbe. Dani már most unta az egészet, ezért inkább hallgatott. Végül mégsem állhatta meg, hogy meg ne kérdezze:

- Komolyan gondolod, hogy ez a stukker megvéd téged?

- Nem. Mégis nálam van, mert biztonságérzetet ad. Pontosabban a látzatát - helyesbített Krisztián, majd folytatta -, de nem is ez az érdekes, hanem a lóvé.

Dani ekkor felpattant az asztaltól. Krisztián vállára tette a kezét és atyaian így szólt:

- Rosszul megy a bolt, az a baj, ugye?
- Az. A NAV meg minden - sóhajtotta Krisztián. Lárvaarcát úgy őrizte még mindig, mint kiskakas a gyémánt félkrajcárját.
- Sebaj! Holnap mindenkinek két kört fizetek! - ígérte nagylelkűen Dani.
- Én meg szólok a fiúknak, hogy jöjjenek ők is. Nálunk beleváló csávók vannak, eljönnek azok ide, ha mondom - fogadkozott Fecó.
- Hívom én is a többieket. Ha kell, az általam tervezett lasszóval fogdosom össze - próbált jópofizni Milán.
- Mi lenne, ha a Viberen vagy a Fészen posztolnám, hogy ez a legjobb hely? Androidra is csinálhatnék egy appot - ajánlkozott az amúgy hallgatag és zárkózott Tomi.
- Inkább reklámba feccölném a lét - tett rá Milán még egy lapáttal, de társai rosszállóan nézték. A segítőkészségből is megárt a sok - gondolta Dani. Észrevette, hogy Krisztián arcán valami mosolyféle suhan át. Kesernyész, de mégis mosoly az - gondolta Dani. Maga sem tudta, miért, de langyos fuvallatot érzett a saját arcán is. Nem volt sok ideje töprengeni, mert Krisztián zavarta meg.
- Záróra, fiúk, mars hazá! Köszönöm azért - tette még hozzá. A stukkeren bütykölt valamit, aztán becsúsztotta a mellénye belső zsebébe. A fiúk nem is sejtették, még Dani sem, hogy Krisztián abszolút a mélyponton volt. Záróra után akart végezni magával a stukkerrel. Ő sem értette, miért, de most ejtette az egész tervet. Talán a srácok hülyéskedése az oka?

Apevák

Csend
szül meg
eredményt.
Szeretteink
viszik sikerre.

Kell
hordó
verejték,
hozzá erős
hit és tehetség.

Sziszegve se

Az indigókék éjszaka belső zsebében kucorgok.
Most veszem szemügyre: a fülke védtelen üvegkalitka.
Szemben velem három zombi fekete-fehér uniformisban.
Okostelőjük fénypázmáiba bújnak.
Ladánynál két sárga mellény a szemembe vág.
A pályamunkások kezében kopogtató.
Az éjszaka acélkékre vált, az InterCity dupla sebességre.
Rám zuhan a hajnal minden rongyos ruhásbálája.
Fuldokolva készülök a megmérettetésre.
Még hiszem, hogy nem szolgállok senkit se sziszegve
az akácok törzsére kúszó reggeli homályban.

Debrecen fölött az ég

Debrecen fölött az ég még nem tiszta kék.
Anna néni ballag haza. Auschwitzot is megjárta.
Egy arab nő kendőjét bámulom a villamoson.
A perzsaminta cseppje gyémántkönny. A padlóra hull.
A nő megérzi gyorsuló szívverésem. Nyelvem kiszárad.
A meg nem nevezett dolgok a padlóra esnek.
Anna néni megmarkolja a szatyrárt. Rám vigyorog.
Debrecen fölött az égre az angyal ráfagyott.

TÖRTÉNELEM

Királyi kódex

Dús dárdaerdő.
Birkák bőrén arany kép.
Intrikát takar.

Galeotto Marzio

Toszkán Nap virít
krónikák arany mezőin.
Tollat fénybe márt.

IV. Béla

tatár dúlta hont
felépíteni - jövőt
csíráztatni kell

Janus Pannonius

Ezért a földért
élt, írt, tanult. - Elűzött
tudása börtön.

Mátyás kora

Fekete sereg
Bécsre kacsintó végvár -
Buda felragyog.

Kossuth

Hazát álmódott.
Trónfosztást, azt. Ágyúkkal.
Más haza várta.

Oda az igazságnak!

Álruhában jár.
Igazságot oszt - mondják.
Ezt tették. Gazságnak!

Fasizmus I.

téveszme tüze
feléget minket - mérég
minden fajt kiirt

Regiomontanus

Vágy pókhálóján
hajszol sóvár sorsokat.
Csillaggá csókol.

Fasizmus II.

Sivár éjszaka.
Svasztika kerékbe tör.
Nem felejthetünk.

Kockajáték

Heisenberg atomfizikus mondta, hogy mi vagyunk a cselekvők.
Egy világszínpad szereplői vagyunk. A nézők is mi vagyunk.
Magunk.

Heisenberg a XX. században élt. Einsteinnel vitázott.
Isten nem kockajátékos - ilyesmit mondott Einstein.
Ez igaz?

Isten tudta előre, hogy Júdás elárulja majd Jézust.
Ha nem árulja el, akkor nem lett volna megváltás.
Heisenberg Németországban dolgozott a háború alatt.
Az emberiség számára a végeredmény = kétségbeesés.
Tiszta képlet. Nem lehet rajta változtatni már.
Rettenetes, de így igaz!

Szabó Lőrinctől is ismerjük a gondolatot a kétségbeesésről.
Azt hisszük, hogy igen. Határozatlansági reláció.
„botladozom tovább / idegen romokon s magamon át” - írta
Szabó Lőrinc. Sajnáljuk magunkat? Harcolunk ellene?
A személyiség lázad.

A lázadás után teljesen felbomlik. Végül értelmetlenné válik.
A Búcsú című versében írja Szabó Lőrinc, hogy a Mindenség
is csak egy Költő Agya. Szerinte ez igaz. Bele van kódolva.
Egy ember haldoklik.

Einstein agya pontokra szakadt világ. A költő agya elemi
részecskékből épül fel - mondta volna Heisenberg atomfizikus.

*

Isten kockán kivetette mind a háromnak a XXI. századot.
Mindhárom kockán ez a szó állt: KÉTSÉGBEESÉS

(Megjelent: Sodrásban 2018. Kortárs költők antológiája, 2018. Vizuális
Pedagógiai Műhely Bt., 2018. 163. p.)

Kisújszállás ivókútja

Kisújszállás jobbra.

Kisújszállás balra.

A sín
középen
van.

Az ivókutat az állomás mellé építették. Azt hittem, sírkő.
Fehér téglafalon két váza, vagy ha úgy tetszik, oromdísz.
Azok is szérül.

A téglatest közepén boltíves szentélyben a csap.
A vizet jelképezi. A legegyszerűbb Krisztus-ábrázolás.
A vonatból nem látszik, hogy a csap működik-e.
Jobb is így. Minden illúziót szétrombolna a vízfolyás.
Ez a kút csak szent lehet, nem profán!

Tehervagonok koporsói állnak a szélső síneken.
Porosak és földszínűek, mintha kihantolták volna.
Valakit mindig újra kell temetni, ami mindig skandalum.
A vagonok zártak.

TRANSCEREALES

Nem látszik bennük a gabona. Az utasnak csorog a nyála.
A bélcsatorna és a sín egyirányú.
A vonal felezője a közép, ami nem tartozik sehová.
A víz önmagában iránytalan, semleges folyadék.

Kimondott szó

Visszaüt a szó.
Forgasd. Nyelveden őröld.
Senki sem felejt.

HAZA, NAGYVILÁG

Apeva

Nézd,
hazám,
álmodom.
Itt egy héja,
épp rablókört ír.

Kereszt

e
l
v
á
egyik egyenes
j
a

a

m
á
s
i
k
a
t

sohasem tudod meg
ki a tettes ki az áldozat

Mara dacos búcsúja

Lajos vehemens természetű, hirtelen haragú főnök volt. A kis könyvkiadó kft. alkalmazottai már megszokták rendszeres kirohanásait, már-már mindennapos ordítózását. Tudták, hogy borúra derű jön. Tűrték, de nem is tehettek mást. A cég veszteséges volt. Szárnyra kaptak olyan híresztelések is, hogy megszűnik a kft., mert nincs elegendő ügyfele. Akkor, a nyár kellős közepén, azon a forró júliusi napon azonban senki sem akart gondolni erre.

Mara még csak harmadik éve dolgozott ennél a cégnél, de úgy érezte, örökké könyvkiadóval foglalkozik majd. A huszonhat éves lányt jól fizették, s ami talán még ennél is fontosabb: imádta a munkáját! Előző este mégis rossz érzés fogta el, amikor a főnök bejelentette, hogy másnapra rendkívüli értekezletet hív össze, ahol minden dolgozónak kötelező a megjelenés. Lajos vészjóslóan közölte azt is, hogy „fiatalítás” lesz a csapatban.

Aznap mindenki úgy ült ott az értekezleten, mint aki karót nyelt. Egymás szemébe sem mertek nézni. Lajos két embert is „kiszúrt”, akiket „pénzhajhász dögöknek” nevezett, mert szerinte fűt-fát elvállalnak, de az első adandó alkalommal Júdás módjára elárulnák az ügyet, amire Lajos „az életét” tette fel. Ezután váratlanul azt javasolta, hogy most mindenki nyilatkozzon maga: óhajt-e a jövőben is együttműködni vele, mert átteszi a kft. telephelyét Pestre, avagy inkább elválnak útjaik?

Mara is sorra került. Igent mondott. Lajos meglepetésére azt felelte, hogy most ő lesz az, aki a jövőben nem kér többé a lányból. Emelt hangon adta elő, hogy Mara a szakdolgozatában meg sem említette az ő munkásságát, pedig igazán megtehetette volna. A lány elkerekedett szemmel hallgatta. Dolgozatát a szintén székesfehérvári Lexika Kiadó Kft.-ről írta, ráadásul a kezdeti időszakról, amikor Lajos még meg sem alapította a cégét. Miért kellett volna hivatkozni Lajosra, amikor Lajos egy sort sem írt a Lexikáról? Mellesleg a szakdolgozatára jelest kapott. Éppen Lajos biztatta arra, hogy induljon vele az országos megmérette-

tésen is, amelyen harmadik lett. Furcsa, hogy a főnöke a munkájával mindig maximálisan elégedett volt, tíz perccel előbb dicsérte meg utoljára, most meg kirúgja?

Akkor még Mara sem tudta, hogy nem ő lesz az egyetlen áldozat. A főnök lányának, Hannának a barátját, Pétert is kirúgta. Mara gyanította, hogy Lajosnak nem tetszik a leendő vő, de Péterhez egy-két szakmai kérdésen túl más köze nem volt. Maga is meglepődött, hogy három év után is alig ismeri közvetlen munkatársait. Honnan ismerte volna őket? A kiadóban nem voltak csapatépítési tréningek, csak munka, de az szinte éjjel-nappal. Mindenki a feladataira és a határidőkre koncentrált.

Dáviddal azért jóban volt Mara. Néha moziba mentek, sőt, még a fehérváracsurgói, felújított kastélyt is megnézték együtt egy laza vasárnapon. Különös - merült magába a lány -, hogy még egymás kezét sem fogták meg. Talán mindketten úgy gondolták, maradjon csak barátság - az is maradt. A legjobb barátnője, Niki diadalittasan nézett rá, ő ugyanis továbbra is Lajosnak dolgozik. Ha kell, akkor Pesten - gondolta szomorúan Mara. Ekkor már legalább hárman zokogtak, Lajos meg csak üvöltött tovább. Mara már nem hallotta, hogy mit.

A lány a szőnyeg mintájára meredt. Erőlködött, hogy el ne bögje magát. Azért sem fog sírni! Nem adja meg Lajosnak ezt az örömet! A férfi végre bejelentette, hogy mára elég lesz, mindenki „széledjen haza”. Belekarolt a halk szavú Ildikóba, a feleségébe, egyúttal cége társtulajdonosába. Mara ekkor lépett a férfi elé.

- Mit akar? - kérdezte Lajos. A lány úgy érezte, hogy a kérdése - enyhén szólva - „bunkó” volt. Mara erősen az alsó ajkába harapott. Már-már szuggerálta magát, hogy nem fog sírni. Ő nem sírhat! Ő nem olyan mimózálelek, mint az összes többi! Niki, a barátnője, ő persze más. Az annyira cinikus, hogy minden bántás lepereg róla. A szüleit eltemette, utána megjárta az élet legmélyebb bugyrait, ugyan mit lehet várni az ilyentől? Még mindig itt bámészkodik, amikor a többiek a maguk sebeit nyalogatják, szipognak, egymást vigasztalják, más meg iszkol hazafelé, mint nyúl az odújába.

- Nagyon köszönök mindent! Minden jót kívánok Önnek! Sok sikert Pesten! - hadarta Mara szinte egy szuszra. Még mosolygott is hozzá.

- Kedves Mara, ez a pálya nem Önnek való! Mégis biztos vagyok benne, hogy kiváló könyvkereskedő lesz majd magából... esetleg antikvárius. Sok szerencsét! - azzal megszorította Mara kezét. Ugyanazzal az erős kézfogással, mint máskor is. Marának úgy tűnt, mintha legbelül nem is haragudna rá. Ildikó, a harmincas feleség arcán győzelmi mámor úszott. Sikerült hát a „fiatalítás”! Lajos őt, Marát rúgta ki, az egész kiadóból a legfiatalabbat. Végül is nem érdekes. Úgyis utálta Székesfehérvárt, hiszen ő tősgyökeres pesti volt. Lajos kiadója kedvéért nyomorgott abban a Reptér környéki albérletben, ahol négyen laktak egy szobában. Onnan is „repülni” fog. Még nem tudta, hová, merre. Lajos öblös hangja térítette magához. A férfi egyenesen a szemébe nézett:

- Békében és szeretetben engedjük el egymást.

Szepezdfürdő

Éhes ember szája a vasúti megálló.

Belül padok ínyei barnulnak.

A menetrend táblája szentkép.

Kívül két karéj kenyér a homokkő virágtartó.

A muskátlik erejét kiszívta a Nap.

Állnak még a meszelt kőfalak.

A vörös homokkő oszlop furcsa mementó
a szőlők és a nádas között.

Sebestyén Gyula tudós emlékére emelték.

A Balaton-part közepén szokatlanok

a székely rovásírás egyenesei és ívei.

A szőlőmunkások izzadsága felszárad.

A kőbe vésett írásjelek megmaradnak.

Az átutazó kiköpi az örökkévaló szotyoláját.

Miértek

miért a nappalok miért az éjék
miért a mindig másért robotoló női lélek
miért a rákos kisfiú sóhaja
anya én már nem gyógyulok meg soha
miért a gyermekparcella sírkövén a felirat
MIÉRT?

miért gondoljuk azt minket marionettbábukat
a mindent mozgató játékos mindenből kihagy
ami rossz
holokausztból napjaink háborúiból bozóttűzből
a töltés mentén nem mi menekülünk
rendőr nem kerget még nem fújtak ránk spray-t
könnygázt meg még ki tudja mit
az indiánokat vírusokkal ölték
mi csak hisszük hogy már nem vagyunk állatok
tanulni akarunk de nem megy
MIÉRT?

néma bábukként Istent nem láthatjuk
nem ismerhetjük meg a világot sem ahol élünk
az ókori görögöknél alig jutottunk tovább
nem látjuk önmagunk pokolbugyrait
MIÉRT?

ki segít minket ki képvisel ki viszi át
ki könyveli ki írja jóvá ki folytatja
MIÉRT A MIÉRTEK?

Utóirat

Ezeket a kérdéseket tette fel Madách is, csak jobban.
Hát nem tragédia?

Atlasz sóhaja kánikulában

Nehéz úgy tartani a Földet,
hogy jajgatás égeti kérgét.

Fogyunk

Meghalt egy hangya.
Egygel árvább lett a boly.
Néptragédia.

Isten bizony!

Stefi hittanoktatásban vett részt. A szomszédjuk, a tisztelendő úr tanította őket. Az utcán reverendában járt-kelt, fején fekete kalappal. A fél szeme hiányzott: szemüvegének az a fele feketére volt foncsozva. Azt mondta Stefi anyja, Vica, hogy motorbalesetben veszítette el az egyik szemét, még fiatalon. Magas volt a pap, testes. Stefi mindig megszeppent, mikor meglátta. Hiába tudta, hogy jámbor, mégis szorongott. „Dicsértessék a Jézus Krisztus!” – így kellett köszönteni a papot. Aznap késett egy kicsit a lelkész. A katolikus kápolna előtt, a Káli úton éles kanyar volt. A közelgő embert onnan csak akkor lehetett látni, mikor kb. száz méterre járt a kápolnától.

A tízéves kisfiúk fantáziáját a harangkötél foglalkoztatta azon a napon. Addig-addig tanakodtak, míg egy alacsony, kövérkés, szeplős kisfiú, Árpi megragadta a harangkötelet és belecsimpaszkodott. A harang kondult egyet. Mély, bánatos hangja volt. Stefinek még a háta is beleborsózdott. Árpi is megijedt: úgy engedte el a kötelet, mintha tűz égette volna meg a kezét. A többiek közben észrevették, hogy a fél-szemű pap a reverendában félelmetes gyorsasággal közelít a kápolnához. Riadt sugdolódzás kezdődött: most mi lesz?

A pap hamarabb odaért, mint ahogy elképzelték.

- Ki merészelte meghúzni a harangkötelet? Azonnal álljon elém a bűnös!
- parancsolta mennydörgő hangon. A gyerekek próbálták minél kisebbre összehúzni magukat. A pap utálta Jóskát, azt a kövér, nagydarab fiút, aki - azon túl, hogy egy kicsit eleven gyerek volt - a légynek sem ártott. A múlt héten, a Miatyánk kikérdezésekor Árpival együtt a pad mögé bújtak, magukra vonva ezzel a pap haragját. Úgy látszik, a tisztelendő úr nem felejtett, mert magából kikelve vádaskodott:
- Biztosan te voltál a tettes, Jóska fiam, csak gyáva vagy bevallani! - azzal megindult Jóska irányába, mint valami dömper.
- Árpi volt az - bizonygatták a fiúk. A pap kételkedve nézett végig a társaságon.

Ekkor perdült eléje az angyalarcú, kék szemű, két szőke copfot viselő Kati. Még a rózsaszín masnija is mosolygott a hajában.

- Isten bizony, tisztelendő úr, hogy az Árpi húzta meg a harangot! - csengett a hangja.
- Fiam, Isten szavát hiába ne vegyed! Nem mondtam már nektek, hogy Isten szavát hiába venni bűn? Nem mondunk olyat, hogy „Isten bizony”.

Először is, Kati nem fiú, hanem lány. Másodszor: úgy kell annak az árulkodónak, hogy összeszidta a tisztelendő úr! - gondolta StEFI, aki ki nem állhatta, ha valaki árulkodik. Kati elkerekedett szemmel bámult a papra. A lányok jót kuncogtak, míg a fiúk értetlenkedve szemlélték az eseményeket. Nem sokáig, mert kezdődött a hittanóra, ami mulatságosabb volt a korábbiaknál is.

A katolikus vallási élet nagy eseményére, az elsőáldozásra készültek. A pap elmondta, hogy egy ostyát helyez majd mindegyikük nyelvére. Ezután saját magán bemutatta, hogy a szájukban nem szabad kotorászni, ha esetleg a szájpaddásukon ragad az ostya. Ezt úgy lehet megelőzni, hogy a nyelvüket egy helyben, lehetőleg alul, esetleg középen tartják mindaddig, amíg az ostya el nem olvad. Volt is hahota e bemutató magyarázat után!

- Milyen íze van az ostyának? - kérdezte Andi.

- Ostoba kérdés! Mondtam már, hogy az ostya Jézus testét jelképezi. Nincs semmilyen íze - harsogta a pap.

- Kár. Azt hittem, hogy édes - mondta Andi Katival szinte egyszerre, csalódottan. A lányok újra kacagtak.

Hazafelé tartva Stefi arra az egyetlen harangkondulásra gondolt. Félelmetesen szólt a harang. Ilyen lehet Isten hangja. Aztán az árulkodás járt az eszében. Még szerencse, hogy rádudált egy autós. Ott halhatott volna meg az út mellett, mert akkor még nem volt feléjük kiközvezett járda. Isten bizony!

Az én Alföldem

Ki ne emlékezne egy-két sorra a kötelező versből, amit kívülről is meg kellett tanulni? Petőfi: Az Alföld című versét én is tanultam, mint Veszprém megyei gyermek. Nem is olyan messze Petőfi szülőföldjétől, Balotaszálláson, Kiskunhalason, Kecskeméten éltek az unokatestvéreim. Magam sem értem, miért nem jutott eszembe megkérdezni soha, hogy szeretik-e az Alföldet, vagy azt, hogy ők is olyanok látják, mint Petőfi?

Gyerekkoromban még nem gondolhattam, hogy az Alföldre fúj a szél, hogy évtizedekig pusztalakó leszek én is. „Debrecen, az más” - mondta mindig anyám, a kiskunhalasi. Éreztem, hogy a hegyes-köves Balatonpart élete végéig idegen maradt neki egy kicsit, bár „szavakkal” ezt sohasem érezte. Nem volt nagy utazó sem ő, sem édesapám. Kamaszként néha szégyelltem is magam, hogy a szüleim pénzén járom a nagyvilágot, hogy elmondhassam: „...be szépek / A föld csudái, látod, bús nomád?” Tóth Árpád, leendő „földim” tette fel ezt a kérdést.

Szüleim arra törekedtek, hogy elsősorban Magyarországon vegyem észre ezeket a csodákat. Tény, hogy gyerekként faltam az útleírásokat, de a hazáról szóló könyveket mindig úgy vettem kézbe, mint apró, pelyhes cinegéket. Csuda tudja, hogy miért, de mindig azt gondoltam, hogy ezeket a könyveket nagy-nagy szeretettel írták, amiből nekem is jut.

Már gyerekkoromtól izgattak a Dunántúl és az Alföld közötti különbségek, de akkor még nem is sejtettem, hogy mekkora élmény lesz felnőtt fejjel alaposabban megismerni azt az „idegen” vidéket - a Nagyalföldet.

Amikor Debrecent választottam lakóhelyemnek, eleinte unalmas volt a végtelenségig tűnő, sík földeken végigrobogni a vonattal. Később azzal szórakoztattam magam, hogy állatokat próbáltam megfigyelni a szántók között rohanó vonatból: nyulat, őzet, gólyát, mindenféle más madarat. Ezt később a lányom is élvezte. Egy őzike látványa a búzaföldön óriási élmény volt mindkettőnknek. Egy pillanat volt csupán, ami rögtön a múltba szökött.

Legjobban a naplementét szeretem az Alföldön. Semmilyen professzionális fényképezőgép nem képes visszaadni azokat az eleven, vibráló, semmi másra nem hasonlító színeket. Máig fotózom ezeket, de mindig elégedetlen vagyok a visszanézett digitális képpel. Látni kell, aztán megőrizni a csukott szem mögött, mert jobban beleég a retinába, mint a filmszalagra vagy bármilyen mikrochipbe. A munkából hazafelé menet is megfog a lenyugvó Nap fénye, ahogy a város míves házaira rávetül, ahogy a fény végigcsorog a panelházak erkélyein, ahogy egy hóféhérre meszelt cívisházat bearanyoz, ahogy bekukkant a háztömbök közti keskeny résekben.

„Miért hát mindig bánat a komád” - kérdezhetném én is Tóth Árpáddal, főleg egy-egy rossz nap után. Ő sem tudott gyönyörködni a szépben maradéktalanul. Szép a Balaton-part, ahonnan származom, de máshogy szép. Talán úgy kellene élni, mint a keleti bölcseknek: mindig és kizárólag a jelenben. Azt is próbáltam, de nem ment. Nem tudhatom, milyen vidékeket tartogat még nekem a Teremtő. Bevallom, szeretem a „zordon Kárpátoknak / Fenyvesekkel vadregényes” tájait, Petőfivel ellentétben. Lehet, hogy meglepő, de Petőfi is megszerette, mert Júliával a szabadságharc győzelme után Erdélyben kívánt letelepedni.

Bennem is elfér a kétfajta haza: a Balaton-part - csakis az északi - és az Alföld, annak is a „barbár”, a Duna-Tisza homokdűnéinél keményebb, szilaj vidéke. A cívisváros a maga büszke múltjával, a monumen-

tális méreteivel. Vajon hány hazája van az embernek? Mindegy, mennyi. A legfontosabb nekem az Alföld című versből mindig ez a sor marad: „Börtönéből szabadult sas lelkem, / Ha a rónák végtelenjét látom.”

A fülöpi romtemplomra

Ajtó nélkül láthatod. Erre kárhoztattál.
A homokköveknek egyetlen dísze van,
az a román stílusú kapu.
A vörös fonalköteg ujjadra simul.
Pápista hit karikagyűrűje.
A vasúti peronról kivehető az egész templom.
Szemedet vonzza a faragott bejárat.
Vajon milyen ajtaja lehetett?
Vasból készült, vagy súlyos tölgyfából?
Milyen mintát kalapált rá a középkori kovács?
Életfát? Tojást, a termékenység jelképét?
Ha sietett, beérte közönséges pánttal.
Az a lényeg, hogy tartson.
Akárhogy volt is, most átlátsz az egész kapun.
Hallod a fűszálak zsolozsmáját.
Ellátsz a szemközti oltár faláig.
Pap, asztal, terítő - minden úgy hiányzik!
Egyedül a turistákra nincs szükséged.
Kell a pénzük, bár ez a rom nem csábító.
Ki piknikezik robogó vonat árnya mellett?
A falaknak nem fáj, ha felbúg a mozdony?
A fegyverropogást is meg lehet szokni.
Az a kapu idevarázsol egy percnyi áhítatot.
Merülj el magadban, bármennyi is a dolgod!

EGY TUCAT BAZALTOS APEVA

1. Már holttá halványult bazalthegyem. Hallhatom csendjét?	5. Egy képzelt bazalthegy ösvényén van a rejtékutam.	9. Út végén bazaltból zúzalékhegy véletlenkedik.
2. Sír a szél. Feljajdul Apátin egy bazaltorgona.	6. Nem tudom otthagyni bazalthegyem vízmosta árkat.	10. Egy intés: kinőtttek ujja begyén bazaltorgonák.
3. Heg Haláp oldalán bánya múltja, szakmai kudarc.	7. Kín aprít bazalttá lávából lett kőorgonádon.	11. van hallom a hegyen széllel játszik bazaltorgonál
4. Még messze bazalthegy kilátója. Nem vagyok fitt. Kár.	8. A kürtő zokogja bazaltkőbe tűz gyűlöletét.	12. Tó tükre bazalthegy csúcsát küldi. Még megmászhatom.

(Az 5., 6., 7., 8. és a 12. apeva megjelent az alábbi kötetben: 1150 apeva. Vizuális Pedagógiai Műhely Bt., 2019. (Hajnal Könyvek, 9.))

KÖNYVES VERSEK

Abigél

Kőszobor segít.
Sápadt fal bimbót bújtat.
Kint vihar. Bent csend.

Bibliotheca Corviniana

mennyezetén a csillagokból még nem lehetett kiolvasni
a szétszóratást
a pompás kereveten ritkán olvasgatott a király
szóltatták az országügyek mint vaskos vörös függönyök
olvasta volna mind a bölcsek írásait
látta a papírkönyv hasznát megbabonázta az új találmány
szebb a kódex
legszebb a hollós címer pártütőt takaró feketéje
az iniciálék tükreiben dicső lándzsaerdő riasztja a törököt
a kódex levéldíszekben lapul a miniátor álma
a másoló barátok betűi néha feljajdulnak sok ez már uram
a lapokon Firenze napsütése áttűnik a birkabőrön
a könyvtárnok port törölget a szobában megfér egymással
deák görög héber cirill gót tudomány
közel háromszáz papírkönyv szerénykedik
maguk közt suttogják mi leszünk a jövő
hiába tűnnek unalmasnak ólombetűink nyomatai
a reneszánsz újjászületés múltával nincs feltámadás
hadiszákmány a könyv zálog sebtiben kitalált ajándék
gyűjtőnek ereklje betegnek elixír tudósnak ivóvíz
digitális kódexet lapozni csak egy tolvaj izgalomával lehet

A Gyűrűk Ura I., II.

Frodó gyűrűt űz
áldás és átok útján.
Szurdokba dobja.

Kincs kergetése
sorsod végtelen térben.
Megvan? Hiába.

A per

Titkon űzi. Nő.
Alvadt vér. Fényáldozat.
Vágóhíd bűzlik.

Szerelem a kolera idején

Vénségig vártam.
Folyó fodrában rózsza.
Késve nyílt. Így szép.

A szerelem sivataga

apám szemében
hamu a vágy kiégett
fáradt fűszálak

A pusztai farkas

Bozótba vágytam.
Fattyúágam lenyesték.
Beléd ajánlok.

JÖVŐKÉPEK

Marsi békák

Letelt a műszak. Örs a völgy felé tart: ott pihen egy kicsit, aztán beugrik a Planétába, hogy visszakérje a tartozását attól a rohadék Gregtől. Már egy fél marsi éve ígéretti, de még mindig nem látta viszont a pénzét. A gyorslifttel hamar leért a völgybe, majd lerogyott kedvenc foteljébe. A csuklópántján megjelent a „Lazíts!” utasítás. Igen ám, de mi ez a furcsa lény a lábánál? Nyálkás, zöldes teste van barna csíkokkal, pettyekkel. Dülledt szemével mereven nézi őt.

Örs a lézerpisztolya után kapott. Még szerencse, hogy kifacsart agyába bevillant: idegen lénnel próbáljunk barátságosan kommunikálni. Melyik nyelven? Az ügyintézés, diplomácia, kultúra hivatalos nyelve az eszperantó a XXII. század nyolcvanas éveiben, de a Planétában és más marsi ivókban is az angolt vagy a kínait beszélnek mint szlenget. Az országhatárokat is eltörölték, de a század közepétől divatba jött a családfák és az ősök nyelvének felkutatása. Örs is tudja magáról, hogy egy kis népből, a magyarból származik. Mondják is a nevét mindenféleképpen: Ös, Össz, Ősz, Örr... Ez a lény itt előtte meg csak annyit mond: „brek... brek...” Na, ilyen nevű munkatársa nincs a Marson, hacsak az a szemétláda Greg nem szórakozik vele!

Gyorsan lefotózta az állatot, majd megnézte a neten, a csuklópántján, mit kell tudni róla. Élő állatnak tűnik, mert lüktet a nagy szája alatti rész, a nyaka vagy a hasa. Miért érzi úgy, hogy élő állat figyel a lába mellett? Lássuk csak! „Kecskebéka - gyakori kétéltű állat, de nem önálló faj: a tavi béka és a kis tavibéka természetes hibridje, azaz csak akkor marad fenn, ha mindkét faj jelen van.” Jé, éppen Közép-Európa lakója, ahonnan Örs is származik! Egyre izgalmasabb a dolog. Jé, 6-12 cm hosszú, de ugrólába a 10 cm-t is elérheti! Az a lényeg, hogy az emberre veszélytelen. „A békák jelzik a vizek tisztaságát” - olvassa tovább. Micso-da? Akkor itt, valahol a szakadékban víznek kell lennie, ahol bizonyára sokkal több példány él.

Jó lenne megfogni és hazavinni - gondolta Örs. A barátnője, Cindy bizonyára nagyon örülne egy élő állatnak, mert a háborúk, természeti csapások óta jóformán már csak robotállatok élnek a Földön. Közép-Európa most sivatagos. Az ott élők tevetartásra álltak át, tisztára, mint az ősi sztyeppéken... úgy tudja, a magyar is sztyepei eredetű nép, bár ősei eredetét máig vitatják a kutatók. Az a kevés oázis, ami megmaradt, mind rekreációs centrum. Az ott élő békák természetesen védett állatok, de azok a marsi élő állatok is. A Természetvédelmi Rendőrség tetemes bírságot szabna ki, ha ezt itt most befogná Cindynek. Két hónap múlva lejár a munkaszerződése. Nincs az a kisbolygó, ahol annyit lehetne keresni, mint a Mars rézbányáiban! Addig törődni kellene ezzel az állattal. A békatartásról sem tud még semmit.

Kötél - ez jutott most eszébe, mivel a gyorslift legalsó állomásán ücsörög. Ha meg akarja szerezni a többi békát, kötéllal kell leereszkednie az alsó szintekre. Valahol ott lehet a patak vagy tó, ahonnan ez az állat jött. Hogy keveredett ide? Miért éppen az ő lábához? Miért ilyen békés, mikor azt olvasta, hogy nagyokat ugrálnak? Ráadásul itt nincs is élelem! A „Folk-lór” linkjét is meg kellene nyomni, hátha kiderül valami. Mi az, hogy „elvarázsoltsz királykisasszony”? Van neki barátnője, igaz, hogy a Földön. Két hónap múlva már lesz annyi pénze, hogy ott, Új-Zélandon, annak a csendes öbölnek a partján élhessenek. Amerikával már torkig vannak: gyakoriak a hurrikánok, északon mindent jég borít, az egyenlítői hőség nem embernek való, Dél-Amerika csücskében nem lenne maradásuk a kalózoktól...

Tényleg, mi lenne, ha megcsókolná ezt a békát? Olyan undok, nyálkás bőre van... A kesztyűjét a marsi éghajlat miatt nem vetheti le. Ez pillanatok alatt elugrik, aztán már túl is van ungon-berken. A sisakját sem vetheti le az oxigénpalack miatt. A Planétába sem csaphatja magával, mert ott hiába van oxigén, a haverok azonnal elvennék tőle a békát. Talán az a megoldás, ha gyorsan elmond mindent Bobnak, a haverjának. Közösen csak kitalálnak valamit!

- Képzeld, Bob, itt van a lábamnál egy kecskebéka a völgyi padnál! - kezdte.

- Jó is a kecsketej! Hű, de régen ivott anyám! Mindig arról áradozott - folytatta Bob nagy nosztalgiával.

- Nem kecske, hanem kecskebéka! Olvass figyelmesebben! - utasította haverját.
- Bocsi, de hol lehet ott víz? - csodálkozott.
- Szerintem lejjebb, a szakadékban. Szerezz köteleket, kérlek! Összeszedhetnének egy halom békát!
- Elment az eszed! Még csak az kéne, hogy megbüntessenek!
- Akkor olvasd el a „Folklór” részt, légy szíves! - kérte Örs.
- O.K., rögtön ott leszek! Elhozzuk azt a békát a Planétába, de csak akkor segíték, ha először én csókolhatom szájon!
- Zsarolni akarsz? - kérdezte idegesen Örs. Tudta, hogy Bob szakított a barátnőjével, Ollyval, neki aztán tökmindegy, ki az „elvarázsolt királykisasszony”.
- Fenét. Jól van, kezd te, hátha Cindy, aztán ha nem ő, én örömmel folytatom. Köteleket is szerzek, majd bemesélem a rendőrnek, hogy a legújabb parancs, nyomozgasson egy kicsit...
- Ez aztán a beszéd! Mindig tudtam, hogy igaz barát vagy... - hümmögte Örs elérékenyülve.

Ment minden, mint a karikacsapás. Bob hamar megjött a kötelekkel és a hegymászó hátizsákkal, aztán irány a szakadék! A kecskebéka elugrott előlük, de ők megpróbálták... Még szerencse, hogy a csuklópántjuk folyton figyelmeztette őket: „Csúszik a talaj”, „Lépj rá teljesen” - meg hasonlók. Már közelgett a marsi éjszaka, mire elérték a szakadék alját. Ott volt a kis tó. Egy bottal megmérte Bob a mélyét: nem volt több egy méternél. Élesítettek a fejükön levő mikrofonon, hogy meghallják a kuruttyolást, brekegést.

- Mi van, ha ezt is bekamerázták? - kérdezte Örs kétségbeesetten.
- Aligha - vágta rá Bob, majd folytatta -, mert itt nincs ipar, sem rekreáció, sem egyéb szolgáltatás. A cég kizárólag a rézbányákból él, ezért nem érdekük, hogy kamerázzanak. Te még azt is képes lennél elhinni, hogy az egész Marsot megfigyelik - cukkolta barátját.
- Képes lennék, mivel az élő állat ritka portéka - vágta rá Örs határozottan.
- A kutatók a kisbolygók iránt érdeklődnek, ahol a földi klímához hasonló körülmények vannak. Igaz, hosszabb az út, de divatba jött a Zeta - mondta Bob, mintha mindez még nem jött volna ki Örs könyökén.

- A rendőrök... - kezdte Örs, de Bob belefojtotta a szót barátjába.
- Kuss! Akarunk élő békákat, vagy nem akarunk?
- Akarunk, naná! - vágta rá Örs, mert nem szeretett volna gyávnak mutatkozni, noha rettenetesen félt.

Végre szabad szemmel is láthatták az apró, vörös köveket, rajtuk a brekegő békákkal. Óvatosan bántak a fénnel, nehogy elriasszák őket. Örsnek rémlett, hogy a lábánál ücsörgő példány ugyanilyen hangokat adott ki. Bob hálót is hozott, ami most nagyon jól jött. Zajtalanul kiszedték, aztán megcélozták a legelső követ. A szanaszét ugráló állatokból mindössze kettő maradt a hálójukban. Boldogan szorította magához a zsákmányt Bob, miközben Örs arra gondolt, mi van, ha ezek csak közönséges békák? Amilyen peches, bizonyára az lehetett a csodabéka, amelyik felmászott a rekreációs fotel mellé. Sebaj, majd meglátják...

- Hozzunk vizet! - határozott Örs.

- Végre egy praktikus ötlet tőled! - évődött Bob. Gyorsan telemerték vízhatlan anorájkjuk fejét, sőt, kiivott kulacsaikba is vizet töltöttek koktéll helyett. Bob még tömlőről is gondoskodott, mintha tevélni menne egy földi sivatagban. Most aztán rejtegethetjük őket a rendőrök elől! - gondolta Örs, aztán azon járt az esze, mivel kényszerítse Greget az adósság törlesztésére. Még szerencse, hogy holnap pihenőnap, mert a békakaland sok energiát kivett belőle. Ráadásul most jön még a java!

Hazafelé tartva mindent elolvastak a csuklópántjukról a békatartásról. A szövegeket természetesen eszperantóul írták. Szerencsére a békák nyelvét könnyű lesz megérteni - gondolta Örs, mert odahaza, a Földön angolul beszéltek, Cindy még annyira sem tud eszperantóul, mint ő, a kínaiak eszperantó beszédét sokszor nehéz követni, bár ez attól függ, melyik tartományból érkeztek. Örsnek fogalma sem volt, honnan szereznek majd rovarokat az állatok táplálására, ezért vagy csinos nővé változnak, vagy rögvest megeszik őket. Szegény Cindy! Mielőtt hazamegy, le kell ereszkednie ehhez a tóhoz egy újabb békáért. Ha lesz is élő béka, hogyan bírja ki a hosszú ürrepülést?

Másnap - a Planétába tartva a zsákmánnyal - még egyikük sem tudta, hogy a hazaúton Bobot az éhhaláltól a békái mentik majd meg, Örs pedig meg sem éri a hazautazást, mert Greg lelövi a lézerpisztolyával.

Dio szerencsége

A gigantikus szárny beborította Debrecen főterét. A levegő is fel-forrósodott, noha 2038. március tizenhatodikát írta a naptár. Ilyenkor a korábbi években még javában havazott. Dio, azaz becenevén Diogenész, a város ismert hajléktalanja a törzshelyén, azaz a főtér egyik művész faragta padján ücsörgött. Mellette a fekete pörge kalapja. Dio büszke volt a becenevére. Gyakran gondolt arra, hogy pallérozott stílusa és irigylésre méltó antik műveltsége miatt adták neki a város polgárai a Diogenész nevet. Beszédes név volt, elvégre koldusszegény révén, élhetett volna akár egy kihajított hordóban is. Igaz, a bort manapság robotok készítik, de a vidéki parasztportákon még akadhat hordó. A múzeumok is tele vannak hordókkal meg pörge pásztorkalapokkal. A nép nehezen tudta volna megjegyezni a görög bölcs ódon hangzású nevét, ezért a rövid Dio névalakot használják emberünk megszólítására. Dio esküdni mert volna rá, hogy a bölcsészhallgatókon kívül a többség csakugyan azt hiszi, hogy az ő neve a dió affektálva ejtett alakja, de most nem volt ideje elmélkedni.

A hirtelen jött felmelegedést a lakásokban is érezhették, mert sorra nyíltak a fagyalaltszínekben pompázó, klasszicista stílusú épületek ablakai, sőt, még a szemben magasodó, hajdani Püspöki Palota ablakai is. Sokan lerohantak a térre. Néhány perc telt csak el a hatalmas szárny feltűnése óta. Tizenegy óra volt. A tér a Nagytemplom tornyából most úgy festett, mint egy óriási hangyaboly. Gyorslift vitte föl a turistákat a tornyokba, mert a lépcső 2038-ra már elavult építészeti megoldásnak számított. Az emberek a karórájuk képernyőjén követték az eseményeket. Dio ilyen szövegtöredékeket vett ki a zsongásból:

- Szerintetek eljött a Világvége? Mekkora lehet ez a valami? Azt mondja a TV, hogy a teljes területe nagyjából megegyezik a várossal! Szerintetek maga a Sátán küldte? Mit mondasz, hogy egy távoli galaxis hírnöke lehet? Te majom, mégis, mit gondolsz, akkor miért nem mutatkozott be? Honnan tudod, pupák, mi az etikett a Marson, amikor a lábaddal sem tetted rá? Éppen te dumálsz, hiszen mínuszpontos lettél csillagászat-

ból! Jaj-jaj, növekedik az az izé! Vajon mind meghalunk? Menjetek azonnal vissza! A városgazda parancsolta! Ne aggódj, haver, a katasztrófavédelem már fölötte van!

Egyre sötétebb és melegebb lett, mintha csakugyan a pokol legalsó bugyrába akarná belegyömöszölni az a valami az egész várost! Dio arra gondolt, hogy mindig a legpompásabb települések pusztultak el, pl. Atlantisz elsüllyedt, Karthagót a rómaiak lerombolták... de ezt a valamit egyáltalán emberek küldték? Diónak éppen tegnap lopta el az okosóráját egy másik hajléktalan. Az ellátó központtól még nem kért másikat, de azok a smucig alakok nem is adnának neki, mert koldulásból él közmunka helyett, ami tilos. A csendőrök inkább békén hagyják, mert a börtönbe vetése sok adminisztrációval járna, a plusz munkához meg nem fűlik a foguk. A gyengekezű rendőrséget már két évvel ezelőtt felszámolta a kormány. Most ücsöröghet itt a tudatlanságban... de mi ez a hirtelen támadt szélvihar? A végén még szaharai homok borítja a főteret, pedig azok a viharok csak nyáron szoktak jönni. Szerencse, hogy a katasztrófavédelem most még megbirkózik a homokkal!

Az emberek egymásnak dőltek, mintha berúgtak volna. Mások hirtelen a magasba emelkedtek. Kevés ember volt már a főtéren. A többség visszarahant a lakásaiba. Dio kétségbeesetten látta, hogy az öregek, betegek és a mindenre kíváncsi gyerekek maradtak lenni, na meg a hajléktalanok. A Nagytemplom mindkét tornyából lemenekültek a turisták, pedig máskor fürtökben szoktak ott lógni. A híres Business School épülete koromfeketén magasodott a tér túloldalán. Kihaltnak tűnt, pedig ilyenkor, tizenegy óra hat perckor az erkélyek megtelnek gyerekekkel, akik falra mászással és az erkélyekről ejtőernyős ugrásokkal teljesítik a mindennapos testnevelés kötelezettségeit. A szélvihar jajszavak foszlányait sodorta Dio felé. A villámsínen - ami valaha villamossín volt, Dio még erre is emlékszik - megállt a városgazda villámautója, hátoldalán a város óriási címerével. Még mindig a könyvön taposó bárány és a főnixmadár volt a címerben, mert a polgárok nem fogadták el a város úrhajóját. Ragaszkodtak a címerállatokhoz. Hiába, konzervatív népség volt ez mindig!

A városgazda villámautóját gyufásdoboz módjára dobálta a frissen támadt szélvihar. Még szerencse, hogy Dio a Szabó Lőrinc embermagasságúnál is nagyobb bronzszobra melletti, szintén bronzból öntött pihenőpadon üldögélt a kalapját, mint egyetlen vagyonát és a padot markolászva. Nem, ki nem engedi a kezéből ezt a kincset, bármi legyen is! Egy hortobágyi pörge kalap hatalmas érték a mai világban, amikor a juhokat robotok terelik a Hortobágyon, a csikósok meg távvezérlésű ostorral csettintenek. De mi taszította félre ilyen hirtelen? Jaj, hiszen a Kató csapódott neki, ez a vén, hajléktalan néember! Kató ragyás arcán Dio azonnal megérezte a Kínából behozott kábítószer, a Jinx illatát. Hát ilyen az ő szerencséje! Még a szél is csak szegény asszonyt képes a teste közelébe sodorni! Egy bollywoodi keleti szépséggel mennyire más lenne... Dio arrébb akarta lökni az asszonyt. Éppen ez lett a veszte! Amint megemelkedett a padról, már fel is kapta a forgószél. Meg sem állt vele a Kossuth-szobor talapzatáig. A szobrot gyönyörűen kifényesítették, mert tegnap még előtte tartották a március 15-i ünnepségeket. Az ötperces megemlékezés után villámautók és motorok cikáztak a szobor körül. Fölötte hőlégballonok úsztak méltóságteljesen az égen. A helikopterekről óriási trikolórokat lengettek. Közben harsozott a Kossuth-nóta, majd 4D-ben száguldoztak a lovas huszárok a bámező nép öröme. A korbácsolt ruhákban kidagadt a honleányok keble. Dio a lányokat és a zászlóerdőt imádta legjobban a március tizenötödikében.

Immár a szobor talapzatán állva, amit egy méterrel megemeltek, hogy Kossuth még jobban a nép fölé magasodjon, szóval ilyen magasan állva Dio egyszer csak azt érezte, hogy egy óriási karom megmarkolja mindkét vállát.

- Intézz szózatot a néphez! - sziszegte a madár. Jéghideg fuvalat áradt hatalmas csőréből.

- Ne... nem vagyok po-po-politikus! - dadogta kétségbeesetten Dio.

- Mindent tudunk rólad! Diogenész vagy, a híres hordószónok, azazhogy filozófus! Rádadásul kincset gyűrogetsz a kezvedben!

- Felséges uram, én csak egy szerencsétlen hajléktalan vagyok! - váltott udvarias formára Dio, remélve, hátha ez meghatja a förtelmes madarat. Maga sem tudta, miért, de most már biztos volt benne, hogy a rejtélyes „valami” csakis madár lehet.

- Az ott a kezében, az valódi kincs! Azonnal add nekem! - folytatta kéréseketlenül a madár.

- Egyetlen vagyonomat nem adom! - vágta rá Dio, majd arra gondolt, mi lenne, ha egyezkedne a madárral, elvégre először arra kérte, hogy beszéljen a néphez.

- Mit szólnál hozzá, uram, ha szöveget intéznék a néphez? Elvégre én vagyok Diogenész, a híres görög bölcs!

- Halljuk! - felelte a madár. Dio hirtelen meglátta a téren összegyűlt hatalmas tömeget, amely egy emberként zúgta, hogy „Halljuk!” A szavakat mintha visszaverték volna a Nagytemplom falai.

- Azonnal töröljék el a hajléktalanságot! Lakást mindenkinek! Aki lop, vágják le a fél karját, mint Szent László korában! - üvöltötte teli torokból Dio.

- Úgy van! Úgy van! Éljen Dio! Éljen Dio! - zúgta a tömeg.

- Nemi egyenlőséget! - kiabálta egy érces férfihang.

- Marha! Azt akarod, hogy ne legyenek nők? Na, még csak az kéne! - harsogta valaki. Dulakodás támadt, majd a csendőrség rutinosan tömeget oszlatott.

Dio még mindig nem értette, miért engedte el hirtelen a vállát a madár. Mitől lett újra világos az ég? Hova tűnt a hatalmas tömeg? Mi lett azokkal, akiket az imént elsodort a forgószél? Hová lett Kató? Jaj, a pörge kalap! Tapogatni kezdett maga mellett a padon. Meg is találta, csak kissé hátracsúszott. Furcsállotta, hogy tizenöt perce még sötét volt, de most ragyog a Nap. A kalapja után nyúlt. Valami megcsillant az alján. Egy ötezres fénylett benne. Óriási kincs - gondolta Dio, majd elmosolyodott. Éppen egy kenyér ára!

Kiadó: Vizuális Pedagógiai Műhely BT. (<http://www.vpm.hu>)

Nyomda: Palatia Nyomda és Kiadó Kft., Győr, Viza u. 4-6.

Szerkesztő és nyelvi lektor: Kutasi Horváth Katalin

Alapító-főszerkesztő: Baranyai Attila

Szerkesztőség címe: 8263 Badacsonytördemic, Római út 84.

<http://poeta.hu/feketen-feheren> - [folyoirat@poeta.hu](mailto: folyoirat@poeta.hu)

ISSN 2060-5854

Szabó Eszter Helka kirándulás közben

*A Poéta Irodalmi Portál honlapja:
<http://www.poeta.hu>*

Szabó Eszter Helga

*Az Irodalom Fekétén-Fehéren c. folyóirat honlapja:
<http://poeta.hu/feketen-feheren>*
